

01.03.2022

Asia/8

§ 39

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle mielenterveysambulanssia koskevasta valtuutettu Alviina Alametsän ym. valtuustoaloitteesta

HEL 2022-000710 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän ja 15 muun valtuutetun mielenterveysambulanssia koskevasta valtuustoaloitteesta:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinki selvittää mielenterveysambulanssin käyttöönottoa ja toteuttaa pilottikokeilun hätätilanteissa palvelevasta mielenterveysambulanssista. Ambulanssi tarjoaisi apua akuutteihin mielenterveysongelmiin, itsetuhoisuuteen ja tilanteisiin, joissa potilas itse tai hänen läheisensä ovat vaarassa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että psykiatria- ja päihdepalveluihin on lisätty joustavia matalan kynnyksen palveluja ja kotiin vietäviä palveluja. Kiireelliseen hoitoon pääsee nopeasti eri kanavia pitkin. Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata resurssien kohdentamista aloitteessa esitettyyn palveluun.

Mielenterveyspalvelujärjestelmä on monikanavainen ja palveluja suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä kaupungin toimijoiden, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) ja potilas- ja omaisjärjestöjen kanssa. Helsingiläisten ensihoidon ja päivystyksen järjestää HUS.

Kiireellisen hoidon tarpeessa helsinkiläisillä on mahdollisuus hakeutua lähetteettä suoraan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupisteisiin, poliklinikoiden akuuttityöryhmiin tai psykiatrian päivystykseen. Helsingissä psykiatrian erikoistason päivystykseen pääsee ilman lähetettä ympäri vuorokauden. Sosiaali- ja kriisipäivystys arvioi kiireellisen sosiaalityön tarpeen ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin pääasiassa virkaajan ulkopuolella. Kriisipäivystys on ympärivuorokautinen psykososiaalisen tuen yksikkö. Asumispalveluihin ollaan lisäämässä psykiatrian liikkuvaa palvelua ja hoitoon sitouttavaa työtä.

Mieli ry:n Kriisipuhelin, Tukinetti ja Sekasin-chat sekä Itsemurhien ehkäisykeskus ja SOS-kriisikeskus tarjoavat apua itsetuhoisuuteen. Myös Mielenterveyden keskusliitolla on neuvontapuhelin ja chat. HUSin Mielenterveystalosta löytää tietoa ja palveluohjausta.

Itsetuhoisen potilaan somaattisen ja psykiatrisen ensihoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioi lääkäri. Keskeytyneen itsemurhayrityksen yhteydessä potilas tulee aina kuljettaa päivystykseen. Itsemurhaa yrittäneen potilaan psykiatrinen arvio tulee tehdä psykiatrian erikoislääkärin tai psykiatriaan perehtyneen lääkärin johdolla. Itsemurhaa yrittänyt nuori on ohjattava aina erikoissairaanhoidon arvioon.

Psykiatria- ja päihdepalveluihin on lisätty joustavia matalan kynnyksen palveluja ja kotiin vietäviä palveluja. Kiireelliseen hoitoon pääsee nopeasti eri kanavia pitkin. Ympärivuorokautisen mielenterveysambulanssin toimintaan olisi resursoitava 8–10 sairaanhoitajaa ja lääkäripalvelut. Toiminnalla mahdollisesti saavutettavissa oleva lisäarvo jäisi todennäköisesti kustannuksia vähäisemmäksi. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää sekä kriisitilanteiden kehittymisen ehkäisemistä että sujuvaa palvelujen saamista kriisitilanteissa tärkeänä, mutta on vaikuttavampaa kohdentaa käytettävissä olevat voimavarat olemassa olevien palvelujen vahvistamiseen ja niiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Itsemurhat aiheuttavat merkittäviä kansanterveydellisiä ja -taloudellisia menetyksiä ja runsaasti inhimillistä kärsimystä sekä itsemurhan tehneiden läheisten että itsemurhien kanssa muuten tekemisiin joutuvien parissa. Itsemurhaa yrittäneet kärsivät yleensä mielenterveyden häiriöistä ja päihdeongelmista. Ne tulee diagnosoida ja hoitaa asianmukaisesti.

01.03.2022

Asia/8

Myös itsemurhien ennaltaehkäisyä sekä potilaiden arviointi- ja hoitomenetelmiä tulee kehittää.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Alviina Alametsän ja 15 muun kaupunginvaltuutetun mielenterveysambulanssia koskevasta valtuustoaloitteesta. Lausuntoa on pyydetty 15.3.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano